

Veřejný ochránce práv

OMBUDSMAN

Zpráva dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. b)

zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o veřejném ochránci práv“)

o jednotlivých věcech, v nichž nebylo dosaženo dostatečných opatření k nápravě ani postupem podle § 20

V této zprávě informuji Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o případech, kde se mi nepodařilo dosáhnout dostatečného zjednání nápravy ani cestou vyrozumění nadřízeného úřadu či vlády nebo informováním veřejnosti o zjištěních ze šetření.

Ministerstvo financí schvaluje všeobecné obchodní podmínky stavebních spořitelen, jejichž ujednání odporují právním předpisům

Stěžovatelka žádala prošetření postupu Ministerstva financí (dále jen „ministerstvo“) při **schvalování všeobecných obchodních podmínek stavebních spořitelen** podle § 7 zákona o stavebním spoření. Domnívala se, že podmínky obsahují neplatná ujednání.

Můj zástupce šetřením zjistil, že ministerstvo podmínky schválí, pokud má za to, že splňují formální požadavky zákona o stavebním spoření (obsahují např. podmínky uzavírání smluv a postup stavební spořitelny při jejich uzavírání, změnách a ukončování; podmínky a předpoklady pro získání úvěru ze stavebního spoření). **Ministerstvo nepovažuje za rozhodné, zda ujednání svým obsahem neodporují ostatním právním předpisům (např. občanskému zákoníku, zákonu o ochraně spotřebitele).** Ministerstvo tak postupuje přesto, že je gestorem ochrany zájmů spotřebitelů na finančním trhu.

Můj zástupce dospěl k závěru, že **je povinností ministerstva posoudit před schválením podmínek, zda jsou v souladu s právní úpravou jako celkem (zda neobsahují neplatná či nicotná ustanovení), a pokud zjistí rozpor, nesmí podmínky schválit.** Odmítl současnou praxi ministerstva, které pro případ zjištěného rozporu pouze podá podnět České národní bance vykonávající dohled nad ochranou spotřebitele na finančním trhu podle zákona o ochraně spotřebitele.

V praxi se stává, že stavební spořitelny při sporech s účastníky stavebního spoření namítají, že jejich obchodní podmínky jsou v souladu s právní úpravou, neboť je schválilo ministerstvo. Naopak i účastníci v některých případech plně důvěřují obsahu podmínek, neboť spoléhají na to, že prošly kontrolou ministerstva.

Některé ministerstvem schválené obchodní podmínky stavebních spořitelen obsahují např. dohodu o změně místní příslušnosti soudu, která je však v případech spotřebitelských smluv vyloučena (§ 89a občanského soudního řádu).

Za problematická lze považovat rovněž ujednání všeobecných obchodních podmínek o možnosti svévolné výpovědi smlouvy o stavebním spoření ze strany stavební spořitelny ve vázací době (a to zejména s ohledem na úpravu nepřiměřených ujednání dle občanského zákoníku).

Ministerstvo financí s názorem mého zástupce nesouhlasí a trvá na svém závěru, že postupuje v souladu s právní úpravou. Protože se mému zástupci nepodařilo dosáhnout nápravy ani medializací případu dne 8. dubna 2015, informuji o této skutečnosti Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky

V Brně dne 28. dubna 2015

Mgr. Anna Š a b a t o v á, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv